

Filmoteka Narodowa – Instytut Audiowizualny

zaprasza na promocję publikacji FINA

„Mała Polska na wychodźstwie. Wielka Droga Armii Andersa”

oraz książki Marii Dłużewskiej
„Trzy dni zdjęciowe z Ireną Anders i Albinem Ossowskim”
(reedycja I wydania z roku 2012)

20 października 2022
godz. 18:00

w siedzibie FINA przy ul. Wałbrzyskiej 3/5 w Warszawie

SALA ZIEMIA OBIECANA

PROGRAM:

18.00 Pokaz filmu "Wielka Droga", reż. M. Waszyński, 1946

20.00 Debata wokół publikacji „Mała Polska na wychodźstwie. Wielka Droga Armii Andersa”.

FILM:

„Wielka Droga”, reż. Michał Waszyński, 1946, 87 min

Film, pełen wątków patriotycznych, pokazuje światu udział Polaków w kluczowych wydarzeniach II wojny światowej oraz ich zasługi dla jej zakończenia. Nasycony jest archiwalnymi zdjęciami dokumentalnymi m.in. z bitwy o Monte Cassino

WYDAWNICTWO

„Mała Polska na wychodźstwie. Wielka Droga Armii Andersa”

Publikacja przygotowywana przez Filмотекę Narodową - Instytut Audiowizualny, towarzyszyła wydarzeniu, jakim była repremiera zrekonstruowanego przez FINA filmu „Wielka Droga” z 1946 na Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni.

Jest to publikacja popularyzatorska, nowoczesna i elegancka, zawierająca dużą ilość zdjęć i kadrów filmowych. Teksty przełamują słabą orientację społeczną i towarzyszące jej stereotypowe myślenie.

W publikacji znalazły się artykuły na temat samego filmu oraz historyczno-politycznego kontekstu w jakim powstawał, a także ciekawostki, anegdoty albo objaśnienie pewnych aluzji czy dowcipów sytuacyjnych, dziś już dla większości nieczytelnych.

Do współpracy zostali zaproszeni dr Michał Pieńkowski, prof. Jan Wiktor Sienkiewicz, Piotr Gociek, Anna Mieszkowska, Maciej Rosalak, Adam Hlebowicz z IPN oraz Karol Józwiak.

O WYDAWNICTWIE OKIEM FILMOZNAWCY:

W obszernym III tomie „Historii filmu polskiego”, opublikowanym pod redakcją Jerzego Toeplitza w 1974 roku, „Wielkiej drodze” poświęcono pół stroniczki, z czego znaczną część zajął opis obsady. Zapewne ze względów cenzuralnych nie można było napisać o filmie Michała Waszyńskiego więcej – przynajmniej w oficjalnym obiegu wydawniczym. Ale dlaczego w publikacjach, które ukazywały się po 1989 roku, film ten bądź nie był w ogóle wzmiankowany, bądź traktowano go jako swego rodzaju ciekawostkę, nieledwie przypis do historii rodzimego kina? Wedle jej „kanonicznej” wykładni,

uksztaltowanej w PRL i zbyt rzadko kwestionowanej, za pierwszy po kapitulacji nazistowskich Niemiec pełnometrażowy polski film fabularny uważane są nieodmiennie „Zakazane piosenki”. Ale takiej opinii bronić można tylko z dopowiedzeniem – na przykład: „pierwszy krajowy” (swoją drogą, taki właśnie tytuł miała recenzja filmu Buczkowskiego, opublikowana tuż po jego premierze w 1947 roku w marksistowskiej „Kuznicy”). Nie ulega bowiem wątpliwości, że to „Wielka droga” ukończona została wcześniej.

(fragment recenzji wydawniczej profesora Konrada Klejsy)

„Trzy dni zdjęciowe z Ireną Anders i Albinem Ossowskim”

Maria Dłużewska

Książka jest zapisem trzech dni spędzonych w Londynie przez ekipę filmową w domu Ireny Anders - wdowy po generale Władysławie Andersie. Jej gościem jest Albin Ossowski. Zagrali parę narzeczonych w filmie „Wielka droga” (1946) w reżyserii Michała Waszyńskiego, opowiadającym historię 2 Korpusu – Armii Andersa. W ciągu tytułowych trzech dni oglądają na wideo „Wielką drogę”. Film wywołuje wspomnienia, przywoływane są postaci kolegów, przyjaciół, najbliższych, z którymi rozdzieliła ich wojna. Irena Anders i Albin Ossowski opowiadają historię swojego życia, swoją drogę do 2 Korpusu, emigracyjny los. Książkę wzbogaca kilkadziesiąt not biograficznych osób pojawiających w tekście oraz zdjęcia i fotosy z filmu: „Wielka droga”, filmu „Seans” w reż. Marii Dłużewskiej, z Archiwum FilMOTEKI Narodowej – Instytutu Audiowizualnego oraz z kolekcji prywatnych.

DEBATA

Udział biorą:

prof. Jan Wiktor Sienkiewicz historyk sztuki, specjalista i świadek a jednocześnie badacz środowiska polskich artystów zgromadzonych wokół generała Władysława Andersa. Współautor książek o polskiej artystycznej emigracji, w tym źródłowego opracowania "Artyści Andersa" czy "Polskie galerie sztuki w Londynie w drugiej połowie XX wieku".

dr Karol Józwiak, kulturoznawca i historyk sztuki, Uniwersytet Łódzki, autor artykułu na temat kontekstu geopolitycznego w jakim przyszło tworzyć twórcom zgromadzonym w 2. Korpusie.

dr Michał Pieńkowski filmoznawca, który w dwóch artykułach przybliżył widzom proces rekonstrukcji filmu oraz podzielił się swoją wiedzą dotyczącą montażu, obsady i kontekstu powstania tego filmu.

Maria Dłużewska - polska reżyser filmowa, scenarzystka, aktorka, dziennikarka, działaczka opozycji antykomunistycznej w okresie PRL.

Anna Mieszkowska teatrolog, pisarka, autorka m.in. biografii Ireny Sendlerowej, badająca życie Władysława Andersa i historie ludzi z nim związanych, a także znającą temat Filmu Wielka Droga. Anna Mieszkowska napisała tekst, który wprowadził nas w świat piosenek z występów estradowych towarzyszących działalności 2. Korpusu.

Prowadzenie:

Michał Dondzik – filmoznawca, redaktor „Pleografu“, wydawanego przez Filmotekę Narodową – Instytut Audiowizualny

WSTĘP WOLNY

po uprzedniej rejestracji przez formularz zgłoszeniowy na stronie

FILMOTEKA NARODOWA – INSTYTUT AUDIOWIZUALNY
UL. WAŁBRZYSKA 3/5, WARSZAWA
20 PAŹDZIERNIKA 2022 | GODZ. 18:00
SALA ZIEMIA OBIECANA

**Wielka
Droga**
Armia Andersa

